

একই দিনে না ফেরার দেশে দুই গীতিকার

২

০২৩ সালের জানুয়ারি মাসে
একই দিনে না ফেরার দেশে
চলে গেছেন

বাংলাদেশের দুই
স্বনামধন্য গীতিকারি

বিশু শিকদার ও সৈয়দ আশেক
মাহমুদ। এই গীতিকবিদের প্রতি শ্রদ্ধা
জ্ঞাপন করছে রঙবেরঙ।

কে এই বিশু শিকদার

সংষ্ঠিল মানুষবাৰা বেঁচে থাকেন তাদেৱ
সৃষ্টিৰ মাবো। বিশু শিকদারেৱ নাম
শুনে অপৰিচিত কেউ মনে হতে
পাৰে। কিন্তু তাৰ লেখা গানগুলোৱ
শিরোনাম পড়ে আপনি চামকে যাবেন।
বলে উঠবেন, ‘এই গানগুলোৱ
গীতিকাৰ বিশু!’ হ্যাঁ আমাদেৱ
অনেকগুলো প্ৰিয় গানেৱ গীতিকাৰ বিশু
শিকদার।

দেশেৱ ব্যান্ড গানেৱ সুপারস্টার জেমসেৱ সঙ্গে
ভীষণ স্বৰ্ণতা ছিল তাৰ। বলা যায় তাৰ লেখা
অধিকাংশ গানেৱ শিল্পী জেমস।

তাৰা জুটি হয়ে বেশ কয়েকটি কালজয়ী গান
উপহাৰ দিয়েছেন। এই তালিকায় আছে ‘দুই
ছেলেৰ দল’, ‘বিজলী’, ‘তুফান’, ‘সেলাই
দিদিমিপি’, ‘যদি এই শীতে’, ‘আমি তোমাদেৱই
লোক’, ‘অবশেষে জেনেছিসহ আৱৰও অনেক
গান। মাৰো দীৰ্ঘ এক যুগ নতুন কোনো গান
প্ৰকাশ কৰেননি জেমস। গত বছৱেৰ দুদে ‘আই
লাভ ইউ’ শিরোনামেৱ গান প্ৰকাশেৱ মধ্য দিয়ে
মেই বিৱতি ভাঙেন তিনি। জেমসেৱ গাওয়া এই
গানও যৌথভাৱে লিখেছিলেন জেমস ও বিশু
শিকদার। এই গীতিকবিৰ লেখা নতুন আৱেকটি
গানও আছে মুক্তিৰ অপেক্ষায়।

হঠাৎ মৃত্যু

এসএম সেলিম শিকদার ওৱফে বিশু শিকদার
নামে পৰিচিত এই গীতিকাৰ। হঠাৎ মৃত্যুৰ খৰৱ
এলো বিশুৰ। ২০২৩ সালেৱ ২১ জানুয়াৰিৰ বিকাল
৫টোয়া হৃদয়স্তৰেৰ ক্ৰিয়া বন্ধ হয়ে মাৰা যান এই গুণী
গীতিকাৰ। নিজেৱ ফেসুৰুক আইডি থেকে
গীতিকাৰেৱ একটি ছবিসহ খৰিটি জানান নন্দিত
গায়ক জেমস। জেমস জানান, ২১ জানুয়াৰিৰ
বিকাল ৫টোয়া নড়াইলেৰ লোহাগড়ায় নিজ বাসায়
মৃত্যুৰৰণ কৰেন বিশু শিকদার। হঠাৎ হার্ট অ্যাটাক
কেড়ে নিয়েছে প্ৰিয় গীতিকাৰেৱ প্ৰাণ।

নড়াইল ছুটে যান জেমস

বিশু শিকদারেৱ মৃত্যুৰ খৰৱ পেয়ে মুৰড়ে
পড়েছিলেন জেমস। ২৩ জানুয়াৰি নড়াইলেৰ
লোহাগড়াৰ ঘোপাদহ গ্ৰামে অকাল প্ৰায়ত
গীতিকাৰ বিশু শিকদারেৱ বাড়িতে ছুটে যান তিনি।
জেমস বিশু শিকদারেৱ কৰৱ জিয়াৱত কৰেন।

রঙ বেৱঙ ডেক্ষ

বিশু শিকদার

সৈয়দ আশেক মাহমুদ

আকাল প্ৰয়াত গীতিকাৰ বিশু শিকদারেৱ রায়েছে
দুই মেয়ে সঙ্গীতা ও সুকল্প্য। পৰিবাৰেৱ সদস্যদেৱ
সাথে কথা বলে এই দুই কল্যাৰ সাৰ্বিক দায়িত্ব
নেন জেমস। অনেকেই স্যালুট জানিয়েছেন
জেমসেৱ দায়িত্ববোধ, দায়বদ্ধতা এবং
মানবিকতাকে।

সৈয়দ আশেক মাহমুদ

বেশ কিছু জনপ্ৰিয় গানেৱ গীতিকাৰ সৈয়দ আশেক
মাহমুদও না ফেরার দেশে চলে গেছেন ২৩২৩
সালেৱ ২১ জানুয়াৰি। ওই দিন ভোৱে ঢাকায় তাৰ
মৃত্যু হয়। একইদিনে আসৰেৱ নামাজেৱ পৰ
ৱায়েৰবাজাৰ বুদ্ধিজীবী কৰবস্থানে তাকে সমাহিত
কৰা হয়েছে। সৈয়দ আশেক মাহমুদ ছিলেন
গীতিকবি সংঘ বাংলাদেশেৱ উপদেষ্টা। তাৰ
মৃত্যুতে গীতিকবি সংঘেৱ পক্ষ থেকে শোক
জানিয়েছেন সংগঠনটিৰ সাধাৱণ সম্পাদক আসিফ
ইকবাল। শিল্পী তপন চৌধুৱীৰ গাওয়া জনপ্ৰিয়
গান ‘আমি সব কিছু ছাড়তে পাৰি’ সৈয়দ আশেক
মাহমুদেৱ লেখা গানেৱ মধ্যে অন্যতম। মৃত্যুকালে
আশেক মাহমুদেৱ বয়স হয়েছিল ৭০ বছৱ। তিনি
দুই সন্তানসহ অসংখ্য গুণগাহী রেখে গেছেন।

আশেক মাহমুদেৱ লেখা গান

সৈয়দ আশেক মাহমুদেৱ লেখা প্ৰণব ঘোৱেৱ সুৰে
শিল্পী তপন চৌধুৱীৰ গাওয়া ‘আমি সবকিছু ছাড়তে
পাৰি তোমাকে ছাড়তে পাৰব না’, রবি চৌধুৱীৰ
গাওয়া ‘প্ৰথিবীকে চিনি আৰ তোমাকে চিনি’, শুভ
দেবেৱ গাওয়া ‘ও বেছলা বাঁচাও’, কুমাৰ
বিশ্বজিৱেৱ গাওয়া ‘মুক্তিযুক্ত কৰোৱ আমাৰা দূৰত’
দারুণ জনপ্ৰিয়।

আশেক মাহমুদেৱ পৰিচয়

সৈয়দ আশেক মাহমুদ শুধু একজন গীতিকাৰই
ছিলেন না; বহুমুখী প্ৰতিভাৰ অধিকাৰী ছিলেন
তিনি। ছিলেন একজন নন্দিত শিশু সাহিত্যিক।

আশেক মাহমুদেৱ জন্ম যশোৱ শহৱেৱ শহৱেৱে। তাৰ পিতা
সৈয়দ লাল মুহুমদ জাতীয় কৰিকাজী নজৱল
ইসলামেৱ সহযোগী ছিলেন। সহযোগী
সম্পাদক হিসেবে কাজ কৰেছেন
'নবযুগ', 'অমৃত বাজাৰ' পত্ৰিকায়।
সৈয়দ আশেক মাহমুদেৱ মা সৈয়দা
ফাতেমা খাতুন 'সওগাত' ও 'বেগম'
পত্ৰিকায় নিয়মিত লেখক ছিলেন।
আশেক মাহমুদেৱ প্ৰথম লেখা
প্ৰকাশিত হয় মাৰ্ত্ৰ নয় বছৱ বয়সে
মাসউল আজম সম্পাদিত 'শতদল'
পত্ৰিকায়। প্ৰথম বই প্ৰকাশিত হয়
নবম শ্ৰেণিতে পড়াৰ সময় মাৰ্ত্ৰ চৌধুৰী
বছৱ বয়সে। বইটিৰ নাম ছিল
'বড়দিনেৰ উপহাৰ'। তাৰ লেখা
বইয়েৱ সংখ্যা ১৫০-এৰও বেশি।
তাৰ লেখা শিশু সাহিত্যেৱ বইগুলোৱ
মধ্যে আছে 'আমাদেৱ গল্প', 'মেঘ বৃষ্টি',
'বাধমাম' ও 'বগৰবন্ধুৰ বাংলাদেশ'।

ফাদাৰ লুসিও'ৰ উপদেশ

শ্বারীনতা উত্তৰ বাংলাদেশে কিশোৱ সৈয়দ আশেক
মাহমুদ যখন তথাকথিত আধুনিক সাহিত্যচাৰ্চা গদ্দ
কৰিবাৰ চাঞ্চলায় এক ধৰনেৱ উন্নাদনায় আক্ৰান্ত;
তখন যশোৱ ক্যাথলিক মিশনেৱ প্ৰধান ধৰ্ম যাজক
ফাদাৰ লুসিও চেচিত আশেক মাহমুদকে
বাংলাদেশেৱ কৃষক শ্ৰামিক অৰ্থাৎ ব্যাপক
জনগোষ্ঠীৰ জন্য জাগৱণগুলুকে সাহিত্য চৰ্চায় উন্নৰ্ব
কৰেন। আশেক মাহমুদ তাৰ লেখনীৰ ধাৰা
পৰিবৰ্তন কৰে লিখতে থাকেন। তিনি মানুষেৱ
কল্যাণেৱ জন্য লেখাৰ অঙ্গীকাৰ থেকে কথনো
কক্ষ্যাত হননি। তাৰ প্ৰমাণ তাৰ রচিত অসংখ্য
বইপত্ৰ এবং রেডিও টেলিভিশনে অনুষ্ঠান।
মানবতাৰ জন্য, দেশেৱ জন্য অনুষ্ঠান রচনা ও
সম্প্ৰচাৰে তিনি বাংলাদেশ রেডিও টেলিভিশনে
আধিপত্য বিস্তাৰ কৰেছিলেন। সাংস্কৃতিক ও
সামাজিক নানা সংগঠনেৱ সাথে যুক্ত ছিলেন
তিনি। জাগৱণী চৰ্ক ফাউন্ডেশন, মাইকেল সংগীত
একাডেমি, বাংলাদেশ শিশু অধিকাৰ ফোৱাম,
বাংলাদেশ ক্রেতিট অ্যান্ড ডেভেলপমেন্ট ফোৱামেৱ
প্ৰতিষ্ঠাতা সদস্য সৈয়দ আশেক মাহমুদ।

মেধাৰী আশেক

ব্র্যাক থেকে শুৰু কৰে অনেক দেশি-বিদেশি জাতীয়
ও আন্তৰ্জাতিক পৰ্যায়েৱ প্ৰতিষ্ঠানে তাৰ চিতা-
চেলনাৰ বাস্তবায়ন হয়েছে। পক্ষান্তৰে গণমাধ্যমে,
বিশেষত রেডিও টেলিভিশনে একাধাৰে তিনি
অনুষ্ঠান রচয়িতা, পৰিচালক, নিৰ্মাতা, উপস্থাপক
এবং প্ৰযোজক হিসেবে কাজ কৰেও প্ৰশংসা অৰ্জন
কৰেছিলেন। ১৯৮৮ সালে সৈয়দ আশেক মাহমুদ
নিজস্ব প্ৰতিষ্ঠান ইন্ডিহেটেড ভিলেজ ডেভেলপমেন্ট
সেন্টাৰ গড়ে তোলেন। দেশেৱ একমাত্ৰ প্ৰতিষ্ঠান
যোটি কোনো বৈদেশিক সাহায্য ছাড়া সম্পূৰ্ণ
নিজেদেৱ উপাৰ্জিত অৰ্থে পৱিচালিত।